VRIJDAG 19 APRIL 1940. VERSCHIJNT EENMAAL PER WEEK VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG — No. 16

de arbeid

ORGAAN VAN HET NAT. ARBEIDSSECRETARIAAT

Administratie: Brederodestraat 17-17a, Amsterdam, West, Tel. 83421

„In de geest van de besten uit de wereldbeweging der arbeidersklasse, zullen Klassenstrijd en Internationalisme zich baanbreken in de door oorlog verscheurde wereld en de betekenis van de komende Meidag zal in de eerste plaats daaruit bestaan, dat de klassebewuste arbeiders van alle landen de gelofte afleggen op de weg van Marx en Lenin, van Liebknecht en Rosa Luxemburg naar het socialisme te zullen gaan".

Mei-oproep 1940. N.A.S.

De strijd om Scandinavië

Het nieuwe oorlogsfront

Weer heeft de Duitse legerleiding voor een grote sensatie gezorgd, toen Duitse troepen beslag legden op Denemarken en met een bliksemoffensief verschillende belangrijke punten van Noorwegen bezetten. Nadat de Opperste Raad van de Geallieerden door het leggen van mijnenvelden in de Noorse wateren uitvoering gegeven had aan het besluit om de blokkade te verscherpen, hebben Hitler en zijn raadgevers met zoveel kracht en in zo een snel tempo geantwoord, dat zowel de Engelsen als de Fransen bij velen geloof vinden, wanneer zij de voorstelling hebben verbreid, dat van Duitse kant de aanval op Scandinavië niet alleen beraamd maar ook reeds in voorbereiding was, toen de verscherpte blokkade in de Noorse wateren werd doorgezet.

De uitkomst van het Duitse offensief bleek in verschillende landen zeer sterk te zijn. Weer was men onder de indruk van de doortastendheid en de gedurfdheid der Duitse leiders, al poogde men in de geallieerde landen de pil te vergulden door op de keerzijde van de medaille te wijzen. De Duitsers waren nu verplicht het nieuw bezette gebied te verdedigen, het front aanmerkelijk te verbreden en bovendien hun vloot te gebruiken ver van de basis, die tot dusver door de aanvallen van de Engelse luchtmacht nog geen ernstig nadeel had ondervonden.

Het bleek, dat de houding der Deense en Noorse regeringen verschillend was. De Denen zwichtten onmiddellijk voor de overmacht en pasten zich aan bij de aangeboden „bescherming" van Duitsland. De Noren daarentegen, die natuurlijk door het geweld van de Duitsers even het beeld van verwarring vertoonden, besloten tot het plegen van verzet tegen de aanval. Het Duitse propagandastation in Noorwegen, dat van de Noorse nationaal-socialisten, ging aan Duitse kant staan en stelde een nieuwe regering samen op precies dezelfde manier als Finse Stalinisten dat in Moskou hadden gedaan, toen eenmaal tot de oorlog tussen Finland besloten was. Het bleek, dat de Noorse werktuigen van Hitler ook onder de hoge officieren van Noorwegen werden gevonden, zodat op enkele belangrijke punten sabotage werd gepleegd op de beslissing van de officiële instanties van Noorwegen, een duidelijke aanwijzing van het gevaar, dat gelegen is in het toevertrouwen van belangrijke posten aan geestverwanten van het fascisme.

De tegenstand, die door de Noren geboden werd, kon niet verhinderen, dat de Duitsers beslag legden op alle belangrijke havens, zodat aanvankelijk het ondernomen offensief groot resultaat van de Duitsers beloofde. Hitler en de zijnen werden zeker niet gedreven door het motief om het evangelie van het fascisme te vuur en te zwaard te verbreiden. Het was er hun om begonnen de hulpbronnen van Denemarken en Noorwegen onder contrôle te brengen van de Duitse leiding en dienstbaar te maken aan de Duitse oorlogsvoering. Het ging om ertsen en om levensmiddelen. Het ging om het lamleggen van de belangrijke handelsrelaties tussen Scandinavië en Engeland. Konden de Duitsers zich in Noorwegen nestelen, het verzet breken, dan zou ook Zweden in een benarde positie komen en nog meer rekening moeten houden met de hoogdruk der Duitsers dan voorheen het geval was.

Voor de tweede keer is bewezen, dat de onderlinge samenhang der Oslostaten weinig praktische waarde had. Zo was het in de drie maanden oorlog, die Finland volhield tegen den Russischen overweldiger en zo was het weer, nu Denemarken en Noorwegen in de knel kwamen. Zweden onderstreepte zijn neutraliteit, ging meteen op de lijn van militaire voorbereiding tot afweer van mogelijke aggressie. Het behoeft geen betoog, dat na consolidatie der Duitse positie in Noorwegen bij de regering van Zweden de drang zal groeien om toch maar zoveel mogelijk met Duitse verlangens rekening te houden.

De Geallieerden hebben de zaak van de Noren met meer ernst aangepakt dan tot dusver waargenomen kon worden bij de hulpverlening eerst aan de Polen en later aan de Finnen. Het is niet alleen een prestigevraag voor hen. Van de blokkade komt in de praktijk veel minder terecht, als de Scandinavische landen de Duitse bestellingen moeten uitvoeren. Daarnaast is gebleken, — en dit is zeker van grote betekenis —, dat de Ver. Staten van Noord-Amerika zich scherper dan ooit geuit hebben tegen Duitsland. De campagne voor deelneming aan de oorlog van de Verenigde Staten, wint ongetwijfeld veld.

Engelsen en Fransen hebben hun vloten mobiel gemaakt om ondanks zware offers de grootst mogelijke schade toe te brengen aan de Duitse marine, aan de troepentransporten en aan de aanvoer van goederen voor Duitsland bestemd, terwijl zij tevens met grote nadruk verzekerden eigen troepen aan land te zullen zetten in Noorwegen. Op dit ogenblik zijn zij in het hoge Noorden geslaagd, zodat wij de nauwe samenwerking van de Britse en de Noorse weermacht tegen de Duitsers kunnen verwachten. Met name uit Italië is gebleken, dat de Duitse actie daar diepe indruk heeft gemaakt. Het bliksemoffensief wordt door de gehele Italiaanse pers bewonderd, waarmee wordt aangetoond, dat de as Rome-Berlijn nog altijd haar praktische waarde bezit.

Hoe uitte zich Moskou? Zoals te verwachten was, bleek men gevoelig voor deze krachtsuiting van het Duitse militairisme!

Terwijl in de kranten van de geallieerden gelezen kon worden, dat men zich in Moskou niet lekker gevoelde over Duitse successen in Noorwegen en daarnaast verzekerd werd, dat de doortocht van Duitse troepen in het hoge Noorden over Russisch grondgebied niet zou worden toegestaan, kwamen de bladen van Stalin al heel gauw voor de dag met de verdediging van de Duitse aanval op Scandinavië! Voor dit doel werd het argument gebezigd, dat de oorlog nu eenmaal zijn eigen logica heeft, waarmee opnieuw is aangetoond, dat de propaganda der Stalinisten voor de Russische politiek van beveiliging der kleine naties geen steek houdt. Stalin en de zijnen maakten hun grote omzwaai in Augustus 1939, omdat zij vrees kenden voor de Duitse militaire macht. Elk nieuw bewijs dat geleverd wordt van het bestaan van die macht brengt hen ertoe de gevoelens van de socialistische arbeiders van alle landen te schenden door aan de kant van het Duitse imperialisme te gaan staan. Ook bij deze gelegenheid is waargenomen, dat de redactie van het „Volksdagblad" der C.P.N. eerst scherpe kritiek heeft uitgeoefend op het Duitse offensief tegen Scandinavië om daarna natuurlijk de zienswijze van Moskou over te nemen.

De strijd in het Noorden wordt met grote felheid gevoerd, terwijl er aan het Westfront nog altijd maar van kleine botsingen sprake is. Men krijgt sterk de indruk, dat de beide oorlogvoerende partijen er in de eerste plaats op uit zijn het eigen land zoveel mogelijk te sparen, waartegenover staat, dat de kleine landen die tegen hun wil met oorlog te maken krijgen, onmiddellijk de volle scherpte daarvan ondervinden. De strijd woedt met grote hevigheid voort. Aanzienlijke verliezen van de Duitse marine zijn in de Noorse wateren voorgekomen. Nieuwe mijnenvelden zijn zowel in de Oostzee, als in het Skagerak, de Atlantische Oceaan en de Noordzee gelegd. Binnenkort zijn gevechten tussen Britse landingstroepen en de Duitsers op Noorse bodem te verwachten.

Het aantal kleine Europese staten, dat nog buiten de oorlog staat neemt af en zal verder afnemen. Vandaar, dat het jongste grote offensief der Duitsers nieuwe spanningen in die kleine landen heeft gewekt, zodat men overal sterk het gevoel heeft, dat het nog maar een kwestie van korte tijd wordt, hoelang het eigen land voor het geweld van de oorlog gespaard zal blijven.

Na Finland: Scandinavië

Strafmaat en „Standing"

Uit het overzicht van de rechtszitting te Rotterdam, waarin de officier van justitie mr. J. C. V. Meischke acht jaar eiste tegen den hoofdverdachte uit de Haagse spionnagezaak Sturm, welk overzicht in „De Telegraaf" van 6 April verscheen, treft ons deze uitlating van den schrijver:

> „Het schijnt niet aan twijfel onderhevig, dat de Justitie in Sturm een belangrijker en gevaarlijker spion in handen heeft gekregen dan de nevenfiguren, die tot dusver berecht werden. Ook wat zijn persoon betreft, schijnt hij ongunstig af te steken bij zijn medeplichtigen, die in ieder geval personen van standing waren."

„Die in ieder geval personen van standing waren" — dat staat er!

Wij hebben geen enkele reden om warm te lopen voor de fortuinzoekers, die zich met dergelijke besognes bezighouden. De bedoelde medeplichtigen waren twee referendarissen en de vrouw van een hunner. Zij kregen twee jaar en acht maanden en 1½ jaar (voor de vrouw). Alle drie hebben van hoger beroep afgezien. Op dit ogenblik moet de uitspraak voor den Duitsen spion nog vallen. Hem is meer ten laste gelegd dan aan zijn handlangers.

„Die in ieder geval personen van standing waren".... het lijkt ons een zonderlinge motivering van een soepeler beoordeling door de rechtbank van de gepleegde misdrijven. Moet dat voor een „verzachtende omstandigheid" doorgaan? Wat voor rechtspraak bestaat er dan in dit land en welke logika moet bij rechters verondersteld worden, die van uit dit gezichtspunt hun klanten bekijken?

Gaat het volstrekt niet om de strafmaat der rechters en om hun logika, maar alleen om een veronderstelling van een schrijver in „De Telegraaf", dan kan een normaal mens geen hoge dunk krijgen van de rechtsbegrippen, die bij zo iemand aanwezig zijn. Zij, die voor „personen van standing" doorgaan, genieten al zoveel voordelen in deze wereld, dat er geen enkele aanleiding bestaan kan om juist hen met fluwelen handschoenen aan te pakken, als zij tegen de lamp lopen en aan misdrijf schuldig staan.

Gerucht om Nederland

Amerikaans bericht over de mogelijkheid van de landing van Britse troepen in... Nederland! Dit bericht gelanceerd in directe aansluiting met het spannende nieuws over de Duitse invasie in Noorwegen.

De Duitse pers nam het bericht over en maakte er agitatiemateriaal van.

De Britse pers ontkende onmiddellijk de juistheid van het bericht, deed dat in ondubbelzinnige termen.

Even goed kwam Tokio met hetzelfde nieuws en gebruikten Japanse autoriteiten de informatie om te doen uitkomen.... dat Nederlands Indië onmiddellijk betrokken zou zijn bij de gevolgen van de in overeenstemming met het nieuws teweeggebrachte wijziging in de internationale toestand.

Zo demonstreerde een enkel gerucht nog eens weer het wereldkarakter van de imperialistische oorlog. De fronten van die oorlog worden steeds breder. En als het A.N.P. verzekert, dat het meeslepen van Nederland in de oorlog „geenszins" betekent, dat Nederlands-Indië daarmee te maken heeft, omdat op de conferentie van Washington (1922) de „onaantastbaarheid" van de archipel door de oorlogvoerende machten „uitdrukkelijk is gewaarborgd" dan vragen wij ons toch wel even af, hoe ook maar een ogenblik kan worden verondersteld, dat normale Nederlanders door zulke goedkoope bezweringen in slaap kunnen worden gesust.

Op die conferentie is even plechtig de onschendbaarheid van China aanvaard, wat niet wegneemt, dat vooral sedert 1931 de Chinese republiek voortdurend aan Japanse rooftochten was blootgesteld.

MEIMANIFEST

N.A.S.

Het Nationaal Arbeids Secretariaat vervult zijn socialistische plicht door het uitgeven van een Mei-oproep aan de Nederlandse arbeiders ter gelegenheid van de Meiviering 1940.

Honderdduizend exemplaren

zijn disponibel. Een klein kwantum in verhouding tot het aantal arbeiders in dit land.

Daarom moeten al deze exemplaren met zorg verspreid worden onder andersgeorganiseerden en ongeorganiseerden.

Deze oproep is niet bedoeld als binnenwerk, maar als buitenwerk.

Op de eerste Meidag in de tweede wereldoorlog bewijst het N.A.S. te willen vasthouden aan de oude beginselen.

N.A.S. kameraden zorgt voor doeltreffende verspreiding van onze oproep

De Oorlog en zijn Gevolgen.

VERDERE PRIJSSTIJGING

(B.). Ook in Maart was er weer een verdere stijging van de kosten van het levensonderhoud. Volgens de gegevens van het Amsterdamse Bureau voor de Statistiek bedraagt het indexcijfer der kosten van het levensonderhoud van arbeidersgezinnen berekend naar prijzen in 1911—1913 = 100, in Maart voor de totale kosten: 148.6 tegen 147.7 in Februari j.l., voor de voeding alleen: 140.8 tegen 140.4.

Sedert Februari is er dus weer een algemene stijging van 0.6 pct., voor de voeding alleen van 0.3 pct. Sedert Augustus van het vorig jaar bedraagt in Maart j.l. de totale stijging van de kosten van levensonderhoud 8.9 pct. en alleen van de voeding 13.2 pct.!

In Maart werd voor wat de voeding betreft een verhoging der prijzen geconstateerd van brood, tarwemeel, grutterswaren, koffie, thee, suiker, kaas, eieren en vlees, terwijl de prijs van aardappelen en groente wat omlaag ging. Onder de overige posten van het budget is een stijging waar te nemen voor manskleding en vrouwen- en kinderonderkleding, petroleum, was-artikelen, woninginrichting en huisraad (o.a. vloerbedekking). Enige posten van de hier bedoelde rubriek zijn onveranderd gebleven. Een daling werd niet geconstateerd.

VERDERE STAGNATIE IN DE ROTTERDAMSE HAVEN.

Het havenverkeer van Rotterdam is, blijkbaar als gevolg van de verscherping van de internationale toestand, in Maart j.l. weer belangrijk verminderd. Volgens de gegevens, die de Kamer van Koophandel van de belasting-ambtenaren ontvangt, zijn in Maart 222 schepen uit het buitenland in de Rotterdamse haven binnengekomen tegen 1192 in Maart 1939. De nettotonnage van de binnengekomen schepen daalde van 1.891.469 tot 264.911.

Van 1 Januari tot 31 Maart kwamen te Rotterdam 751 schepen binnen, tegen 3355 schepen in het laatste kwartaal 1939. De netto-tonnage bedroeg in het eerste kwartaal van dit jaar 1.100.626, tegen 5.458.480 ton in het laatste kwartaal 1939.

PATROUILLEDIENST VOOR DE KOOPVAARDIJVLOOT.

Van rederszijde worden alle mogelijke pogingen in het werk gesteld om de vaart op zee gaande te houden, ondanks de gevaren, die de scheepvaart bedreigen. De redersvereniging besloot de vorige week een patrouilledienst in te stellen ter convoyering van de Nederlandse koopvaardijvloot.

Er zullen n.l. drie treilers in dienst worden gesteld, die volkomen zullen worden uitgerust om eventuele schipbreukelingen en gewonden te hulp te komen.

Bedoelde treilers zullen worden bemand met een gezagvoerder en officieren, die kennis van zaken hebben op het gebied van de grote vaart. Van Zaterdag 13 April af zou vice-versa gevaren worden van de Wielingen naar de Duins. Twee vaartuigen zullen zich steeds op zee bevinden, terwijl het derde vaartuig te IJmuiden gestationneerd zal zijn.

Dat is tenminste een maatregel, die hoewel niet afdoende, er toch toe kan bijdragen, dat schipbreukelingen van vernietigde schepen meer kans hebben om in veiligheid te komen.

PRIJSSTIJGING EN LOONSVERHOGING.

Het Centrale Bureau van de Statistiek heeft reeds enige malen, laatstelijk op 31 Januari j.l., een mededeling gepubliceerd omtrent het aantal arbeiders, dat een bijslag op het loon ontving als compensatie voor de stijging van de kosten van het levensonderhoud.

Begin April is opnieuw zulk een publicatie verschenen, waarin o.a. wordt gezegd:

„Op grond van het verkregen materiaal — zoals reeds eerder gemeld, maakt deze verzameling geen aanspraak op volledigheid — komt men thans voor het vrije bedrijf, de vroeger gepubliceerde gegevens medegerekend, naar schatting tot ongeveer 400.000 personen, die na Augustus 1939 een loonsverhoging of loonbijslag hebben ontvangen. Telt men de arbeiders bij de werkverruimingen en de ingevolge de stenuregeling gesteunde werklozen, die — zoals bekend — eveneens een bijslag ontvangen, mede, dan stijgt het totaalcijfer tot 600,000."

Het Centrale Bureau meent, dat thans *een vijfde* van het totaal aantal beroepsbeoefenaren in Nederland een loonsverhoging of duurte-bijslag heeft verkregen en concludeert, dat de verhoging van het inkomen gemiddeld niet belangrijk hoger is, sedert Augustus van het vorige jaar dan vijf procent.

Verder wordt in een staatje melding gemaakt van de loonbijslagen en het aantal arbeiders daarbij betrokken in onderscheidene vrije bedrijven, waar meest 5 pct. loonsverhoging of loonbijslag is verkregen. Overheidspersoneel, huishoudelijk personeel, handels-, winkel-, kantoorempoyès e.d., ontvingen tot dusver in het algemeen nog geen loonsverhoging of bijslag, of het Centrale Bureau ontving daarvan geen gegevens.

Uit deze gegevens blijkt: ten eerste dat vier vijfden van de Nederlandse arbeiders, beambten en ambtenaren nog geen cent loonsverhoging verkregen; deze grote groep „geniet" dus het volle nadeel van de prijsstijging. Ten tweede bedraagt de prijsstijging (in Maart reeds bijna 9 pct. en voor de voeding alleen meer dan 13 procent) zeker het dubbele van de armzalige 5 pct. bijslag, die ongeveer *een vijfde* van de Nederlandse arbeiders dan wel kregen.

Dat er voor de Nederlandse arbeidersklasse een met de dag groter wordende achterstand ontstaat, is voor ieder duidelijk.

WINSTBELASTING.

Dezer dagen was het ontwerp winstbelasting, waarvan in „De Arbeid" van 26 Januari 1940 de inhoud is medegedeeld, in de Tweede Kamer aan de orde. Er zij aan herinnerd, dat het wetsontwerp beoogt een winstbelasting van 10%, die in de plaats komt van de dividend- en tantiëmebelasting 1917. Aan de winstbelasting zullen onderworpen worden de naamloze vennootschappen, commanditaire verenigingen en onderlinge verzekeringsmaatschappijen, alsmede de verenigingen, die een beroep of bedrijf uitoefenen. Buiten deze belasting vallen publiekrechtelijke lichamen en instellingen, die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend risico's volgens de sociale verzekeringswetten verzekeren.

De regering denkt door deze belasting opbrengst te verkrijgen van f 50 millioen per jaar, hetgeen ruim f 20 millioen hoger is dan die van de bestaande dividend- en tantiëmbelasting.

De debatten in de Kamer hebben in het ontwerp van den minister geen noemenswaardige verandering gebracht. Ernstige bezwaren tegen de belastingpolitiek van de regering werden bijna niet naar voren gebracht. De Stalinist De Visser meende, dat het ontwerp geen rekening houdt met de draagkracht en acht een progressieve heffing beter. De N.S.B.-er mr. Rost van Tonningen legde er nog een schepje op door te spreken van de opgepotte winst van f 2000 millioen. Daarop worde een heffing in-eens toegepast.

Andere Kamerleden, als de heer IJzerman van de S.D.A.P. en mr. Teulings (kath.) hebben op onderdelen wel enkele bezwaren geopperd en amendementen ingediend, wel of niet door den minister overgenomen, doch deze veranderen principiëel aan het wetsontwerp niets.

Waar het op aan komt is, dat het grootkapitaal in dit land ondanks de winstbelasting, er met een koopje afkomt en dat de lasten der mobilisatie en bewapening overwegend op de schouders der brede massa, dat is de niet-bezittende klasse, worden afgewenteld.

Het is tegen deze politiek van de regering, waarvoor de S.D.A.P. mede verantwoordelijk is, waartegen stelling dient te worden genomen. Maar dan door buitenparlementaire actie van de arbeidende massa's! Als wij de eis stellen, dat de kosten van de mobilisatie etc. door een heffing van het kapitaal en de hoge inkomens bestreden moeten worden, dan zijn wij er ons tevens van bewust, dat deze eis alleen dan voor verwezenlijking vatbaar is, wanneer de arbeiders bereid en in staat zijn om er voor in beweging te komen.

WELKE BETEKENIS HAD LENIN?

Was hij ook wegwijzer voor West-Europese Socialisten?

Op 29 Februari bewees W. Romijn in „De Vakbeweging" van het N.V.V., dat de door Stalin bedreven overweldiging van Finland in lijnrechte strijd was met duidelijke uitspraken van Lenin over het probleem der nationale minderheden.

Wij maakten gewag van de argumentatie van Romijn in „De Arbeid" van 8 Maart en plaatsten toen de opmerking: Hoe kan het zijn, dat zij, die zich bezig hielden met de geschriften van Lenin, uit die geschriften niet leerden, dat de rol van het reformisme voor de socialistische strijd hoogst schadelijk is.

Op 28 Maart hield Romijn zich weer in „De Vakbeweging" met die opmerking bezig en daarom vinden wij aanleiding te reageren op zijn inzichten over de betekenis van Lenin. Polemiek van deze soort komt veel te weinig voor, waar nu eenmaal sterk uiteenlopende opvattingen onder de arbeiders leven. Zo florissant is de positie van de internationale arbeidersbeweging op dit moment zeker niet, dat het heilzaam zou kunnen zijn, gedachtenwisseling over fundamentele kwesties, die de grote vraag raken:

„Hoe bereiken de arbeiders het socialisme?"

uit de weg te gaan, hooghartig af te snijden, zoveel mogelijk te beperken.

Het bewijs is dezer dagen geleverd, dat sociaal-demokratische ministers van heden op morgen het veld ruimen voor het fascisme. (Denemarken).

Weer een ervaring, die aantoont, dat het kortzichtig en dus nadelig is zich te vergapen aan bereikte „machtsposities". Als twee nationale delen van dezelfde beweging in naburige landen (Denemarken en Noorwegen) tegenover dezelfde moeilijkheden twee uitwegen aanvaarden, die precies tegen elkaar ingaan, krijgt men geen hoge dunk van de waarde der beginselen van die „wereld"beweging voor de praktijk van de dag. **Nog erger** — als men de toestand ziet ontstaan, waarbij sociaaldemokratische ministers van het ene land hand- en spandiensten aan den fascistischen geweldenaar bewijzen voor de onderwerping van het naburige land!

Voor onze beschouwing is het niet overbodig om dit voorbeeld te gebruiken als bewijs voor de stelling:

dat de internationale positie van de socialistische arbeidersbeweging in het huidige tijdvak ver van gunstig is.

En dus: gedachtenwisseling over de brandende vraag, hoe de internationale kracht van het proletariaat op het tot stand brengen van **eenheid in de strijd** gericht kan worden. Gedachtenwisseling ook om tot het uit de weg ruimen van grote belemmeringen te komen.

* * *

Toen de sociaal-demokratie na de eerste wereldoorlog de kracht miste aan de oproep van de jonge Sowjetmacht te voldoen, de klassesolidariteit schond en zich paaide met de gedachte, dat na de oorlog de opmarsch van de arbeidersklasse op de weg van de demokratie tot zegenrijke uitkomsten zou leiden,

toen al is het argument gebruikt: De oplossing van Lenin moge voor Rusland passen, zij is onbruikbaar voor West-Europa. Langs evolutionnaire weg kan daar de verwezenlijking van het socialisme verzekerd worden.

Hoewel de voorwaarden voor een bloeiende en groeiende reformistische beweging verdwenen waren, werd het „makkelijke geloof" in de geleidelijke overgang van kapitalisme naar socialisme opnieuw verbreid. De sociaal-demokratie bewees daarmee niet opgewassen te zijn voor de taak van bruikbaar gids der arbeidersklasse in „het tijdvak van neergang der kapitalistische orde". Zij —die sociaal-demokratie — zag niet in

dat de hoofdargumenten, die gebruikt waren voor de theorie en praktijk van het reformisme door de ontwikkeling van het kapitalisme vernietigd werden.

Zij werd daarmee in de socialistische strijd niet alleen een remmende, maar een **direct contra-revolutionnaire factor!** Zij koos de richting van de geringste weerstand, gaf eigen posities prijs om

als vazal van de partijen der bourgeoisie te worden aanvaard.

Ook daarmee werd geen hernieuwde bloei aan het kapitalisme verzekerd.

* * *

Inderdaad zag W. Romijn goed, als hij in onze opmerking over de schadelijke rol van het reformisme las, dat naar ons oordeel „Lenin en het Leninisme ook voor de ontwikkeling van de socialistische politiek in de landen van West-Europa hun betekenis hebben of nog zullen krijgen". Hij persoonlijk ontkent dat niet en wijst de in sociaal-demokratische kringen nog al eens opgang doende voorstelling af, die in deze uitspraak is opgesloten:

„Het isolement van de Russische revolutie, het zich gedwongen concentreren op de Russische omstandigheden, versterkte de opvatting, dat Lenin een uitsluitend Russisch politicus was en dat het Leninisme voor de socialistische beweging buiten Rusland nimmer grote betekenis zou kunnen verwerven".

Lenin is in 1917 niet plotseling door de hemel gezonden om zijn werk in Rusland te verrichten. Hij was vele jaren vroeger een wegwijzer in de arbeidersbeweging, die zich over internationale strijdvragen veelvuldig heeft uitgelaten. Daarom is de sociaal-demokratische gedachte: „Lenin is een nationaal-Russische verschijning" een absurde gedachte, men zou zelfs kunnen zeggen: „goedkope misleiding".

Waarom staat W. Romijn, die aan Lenin en het Leninisme internationale betekenis toekent, ook voor de komende strijd toch in het sociaal-demokratische kamp en niet onder de vaan van het revolutionnaire socialisme? Omdat hij met een constructie werkt, wier onhoudbaarheid met de dag duidelijker wordt.

Welke constructie? Romijn heeft het woord:

„Wanneer onze karakteristiek van het Leninisme als te zijn een toepassing van het Marxisme in een revolutionnaire situatie, juist is, dan is het lang niet onwaarschijnlijk, dat het in die landen, waar de demokratie werd vernietigd en het fascisme zijn dictatuur vestigde, nieuwe kansen krijgt. Het bolsjewisme kon slechts tot ontwikkeling komen onder het iedere politieke vrijheid vertrappende tsarisme. (Het fascisme is niet minder vijandig aan het groeien van demokratische volksvrijheden, integendeel, het is een herhaling van het tsarisme in veel geweldiger afmetingen. Een wedergeboorte van het Leninisme wordt door het fascisme eerst recht mogelijk.) Om met Rauschning te spreken: „Bestaat thans nog de mogelijkheid van een proletarische revolutie met het doel ener klassenloze maatschappij onder de dictatuur van het proletariaat? Het antwoord daarop kan slechts luiden: Zij bestaat eerst thans. Door de pogingen, om een vermeend revolutiegevaar te verhinderen, is zijn acuut geworden. De tegenwoordige toestand maakt de konsekwentie van een proletarische revolutie tot een grote waarschijnlijkheid."

Geheel anders liggen de verhoudingen in die landen, **waar de demokratie zich tot nog toe wist te handhaven en waarvan met een grote mate van zekerheid kan worden voorspeld, dat de demokratische tradities er ook in de toekomst zullen worden geëerbiedigd.**

Natuurlijk is de schrijver van het artikel in „De Arbeid" het op dit punt met ons volstrekt oneens. Hij miskent, zoals in die kringen te doen gebruikelijk is, **het regeneratievermogen van de demokratie in die landen, waar zij het resultaat is van een langdurige ontwikkeling.** En de aanpassing der socialistische politiek aan de historisch gegroeide demokratische verhoudingen in die landen beschouwt **hij als verraad aan de doeleinden van het socialisme en aan belangen der arbeidersklasse.** Het reformisme is voor hem niets anders dan een verwerpelijke dwaling, terwijl de kracht van deze stroming in de arbeidersbeweging en het onmiskenbare succes van haar politiek in het verleden hem eigenlijk moesten leren, **dat dit reformisme klaarblijkelijk sterke wortels heeft in de economische en politieke ontwikkeling van het kapitalisme,** dat het dus een historisch noodzakelijke faze in de sociale ontwikkeling van West-Europa blijkt te zijn.

Zozeer wij dus er van overtuigd zijn, dat de betekenis van Lenin en zijn denkbeelden — wij bedoelen natuurlijk het klassieke Leninisme, niet de karikatuur, die de Stalinisten nodig hebben ter rechtvaardiging van hun imperialistische politiek — ook buiten Rusland nog groot kan worden, zozeer hechten wij er aan te verklaren, **dat naar onze mening de ontwikkeling in het demokratische West-Europa een andere zal zijn dan in de landen, waar de politieke machtsontwikkeling der arbeidersklasse langs evolutionnaire weg door reactionnaire dictaturen onmogelijk is gemaakt.**

Hetgeen alweer niet wil zeggen, dat de West-Europese socialisten goed zouden doen, hun opvattingen over de strijd voor hun maatschappelijke idealen niet te confronteren met die van Lenin"

Enkele zinsneden zijn door ons vetgedrukt. De constructie is eenvoudig: Recepten van Lenin bruikbaar, waar het kapitalisme zich door de dictatuur handhaaft; recepten van Lenin ondeugdelijk waar „met een grote mate van zekerheid (zou het toch anders kunnen lopen? — Red. Arbeid) kan worden voorspeld, dat de demokratische tradities er ook in de toekomst zullen worden geëerbiedigd".

Die recepten ondeugdelijk, waar de demokratie „regeneratievermogen" bezit, een nieuwe bloeiperiode gaat beleven!

Daar zit dus het grote verschil! Romijn ontdekt aan de bloedige horizon van het heden het gloren van een nieuw bloeitijdvak der kapitalistische orde met een bloeiende demokratie! Hij doet dat, terwijl „demokratische" oorlogvoerende landen zich van eigen „demokratie" ontdoen om met totalitaire middelen de totalitaire oorlog te voeren! Hij doet dat, terwijl neutrale staten dat voorbeeld volgen om weerstand te kunnen bieden aan de enorme moeilijkheden, die de handhaving der neutraliteit doet ontstaan.

Wij houden het in deze met... Lenin, wiens beoordeling van de neergang der kapitalistische orde niet scherper bevestigd kon worden dan door de onmogelijkheid de tweede wereldoorlog te voorkomen. Als Romijn zich opnieuw in Lenin verdiept, zich diens inzicht in het wezen van het imperialisme eigen maakt, dan zal hem duidelijk worden, dat de gebondenheid zijner beweging aan het kapitalisme

een roemloze ondergang van die beweging verzekert.

Waar is zij thans in Italië, Duitsland, Oostenrijk, Tsjecho-Slowakije, Polen en Spanje? Hoe lang moet die lijst van namen worden, vóór dat de sociaal-demokratie er zich van bewust wordt, dat haar oordeel over de demokratisch-geleidelijke overgang naar het socialisme door de feiten onhoudbaar is gebleken?

Een Mei 1940

Mededeling

Red. en Administratie

De nummers van onze krant, die 26 April en 3 Mei als Nos 17 en 18 moeten uitkomen

worden gecombineerd.

tot één blad van ZES PAGINA'S, waaraan een bijzonder karakter wordt gegeven.

Deze krant zal Maandag 29 April voor expeditie gereed zijn en kan dus **vóór de Meidag** in aller handen zijn.

Wij nemen daarmee de moeilijkheid weg, dat de krant van 26 April te vroeg zou verschijnen om als Meinummer dienst te doen, terwijl het blad van 3 Mei te laat zou zijn.

Redactie en Administratie
van „De Arbeid"

ECONOMISCHE KRONIEK

XXXIX.

Canada en Zuid-Afrika veroveren posities op Europa.

Vóór de oorlog van 1914—1918 was het zich kapitalistisch ontwikkelende Duitsland bezig geweest snel zijn achterstand in te lopen. Al bleven bepaalde nadelen als gevolg van de late ontwikkeling bestaan, b.v. het gemis aan betekenende koloniën, die immers vrijwel alle reeds verdeeld waren, in andere opzichten streefde het zijn imperialistische tegenstanders reeds voorbij. Zeker is, dat het met betrekking tot een van de kenmerkende wezenstrekken van het imperialisme, **de export van papitaal,** de investering van Duitse kapitaal in buitenlandse ondernemingen, of hoe men dit ook anders moge noemen, reeds de eerste plaats bezette.

De wereldoorlog heeft dat alles vernietigd. Instede van een dividenden trekkend imperium, werd het schuldenaarstaat. Dit feit is ook één van de bijdragen tot de ontwrichting van Europa, al zijn er nog wel belangrijker factoren, waarover wij bij de behandeling van Duitsland-economisch spraken. Zeker is, dat daarmee voor Centraal-Europa een bate verloren ging en daartegenover een last ontstond. Dat **blijft** tenslotte belangrijk. Eenvoudige vergelijking van buitenlandse investeringen vóór en na de oorlog heeft weinig zin. Er is op het terrein van munt en muntwaarde zoveel veranderd en bovendien waren de meeste opgaven steeds in **nominale waarden** uitgedrukt, terwijl toch de **werkelijke waarde** zou moeten worden vergeleken. Men beschikt nu wel over dit soort gegevens met betrekking tot de buitenlandse investeringen in Amerika over 1939. Waar **nu** dit voorheen dus zo kapitaalkrachtige Duitsland van de totale buitenlandse beleggingen in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, die in totaal 8.120 millioen dollar bedragen, niet meer dan 10 millioen op haar naam heeft staan, tegenover Engeland, Canada en Nederland respectievelijk 2.230, 1.415 en 1.010 millioen dollar, dan beseft men enigszins, welke wijziging zich moet hebben voltrokken. De Duitse economie is mede door haar kapitaalarmoede geleidelijk tot deviezenregeling, clearing en autarkie gekomen, gepaard met politieke onvrijheid en maatschappelijke verarming.

Maar het spreekt vanzelf, dat ook de positie van de geallieerden in die oorlog ontzettend verzwakt is.

Van hen heeft vermoedelijk Engeland, dat toch zijn imperium zo sterk aan middelpuntvliedende kracht ziet lijden, daaronder nog wel het meeste geleden. Het streven van haar Dominions naar volkomen onafhankelijkheid is daarvoor wel heel tekenend. En al schijnt het nu ook misschien, dat de oorlog een volkomen gesloten optreden, zelfs uitgebreid tot Frankrijk, heeft tot stand gebracht, zo moet toch worden vastgesteld, dat de bestaande verschillende belangen **niet alleen gebleven zijn,** maar zelfs door de oorlog zullen worden **verscherpt.** Dat de Zuid-Afrikaanse beslissing tot deelname aan de oorlog aan de zijde van Engeland, zoveel tegenstand te overwinnen had, was zeker gevolg van de verschillende in die Unie optredende economische belangen. Bekend is b.v. dat de Zuid-Afrikaanse wolhandel sterk op Duitsland was georiënteerd, en was de oorlog niet uitgebroken, dan zou de wolproductie over het laatste jaar geheel naar Duitsland zijn verkocht.

Het maandoverzicht van de Ned. Bank voor Zuid-Afrika deelde in Mei 1939 mede, dat van 1922/23 tot 1936/37 de bruto waarde van de industriële productie van de Unie, het geïnvesteerde kapitaal en het aantal in de nijverheid werkzame personen, waren verdubbeld.

In de jaren 1934/35, 1935/36 en 1936/37 steeg de industriële productie met respectievelijk 18,14 en 15%. Men begrijpt, dat zo'n gebied daardoor eigen behoeften en verplichtingen krijgt los van het moederland en dat het daarmede op bepaalde gebieden in botsing gaat komen.

Een persbericht van 20 Februari j.l. vermeldt, dat de vooruitzichten van de fabrieksnijverheid geacht moeten worden door de oorlogsomstandigheden belangrijk te zijn verbeterd. De moeilijkheden van het overzeese verkeer, bieden aan de industrie der Unie niet alleen de mogelijkheid van verhoging van de binnenlandse afzet, doch ook de mogelijkheid om een begin te maken, met aanmaak van goederen, die tot nu toe uit het buitenland werden betrokken. Men voelt zich zelfs gedrongen om daarbij zodanig leiding te geven, **dat een onverantwoordelijke snelle expansie** als van 1914—1918 plaatsvond, **in het oog wordt gehouden.**

Men beseffe wel wat deze industrialisatie voor Europa in de toekomst betekent. Men beseffe ook, wat het **nu direct** voor Engeland beduidt, dat telkenmale voor zichzelf vaststelt, dat een economische oorlog alleen dan te winnen is, wanneer door vergrote export deviezen worden verkregen om oorlogsaankopen te doen. En zeker is, dat men in Engeland nog steeds te klagen heeft over grote werkloosheid of verloren gegane energie en dus productie van mogelijke exportartikelen.

Het cijfer van de Canadese deelname in Noord-Amerikaanse ondernemingen, dat wij hierboven gaven, bewijst enigszins welk een macht Canada naast het eigenlijke Engeland is geworden. Hoezeer daar de industrialisatie een volkomen verandering van de positie van het land veroorzaakt blijkt uit de volgende cijfers. Zij geven over verschillende jaren aan het percentische aandeel in de totale uitvoer van Canada, gesplitst naar:

	Grondstoffen	Halffabrikaten	Geheel bewerkte producten
1914	63.2	10.1	26.7
1923	44.7	16.2	39.1
1928	47.1	15.8	37.1
1933	38.8	22.9	38.2
1938	26.8	33.2	40.2

Dat is niet minder dan een economische omwenteling. Men ziet, hoe de uitvoer van **grondstoffen** in verhouding sterk daalt, terwijl die van **ten dele** en **geheel bewerkte producten** beiden sterk stijgen.

Wanneer nu na het uitbreken van de oorlog geschreven wordt over Canada's hulp aan het moederland en hoe het op allerlei gebied voor het moederland zal gaan produceren, dan betekent dit slechts, dat de uit die cijfers blijkende ontwikkeling zal worden versterkt, en dus nog meer inplaats van Engelse uitvoer van nijverheidsproducten naar Canada, het omgekeerde zal plaatsvinden. Niet alleen dus, dat Europa markten kwijt raakt, maar het wordt door de nieuwe producenten op eigen Europees terrein verdrongen. **Men begrijpt immers, dat wat nu gebeurt, na de oorlog onderhouden en voortgezet zal worden.**

Ondertussen zetten de Europese imperialisten de onderlinge strijd voort. Zij vernietigen zichzelf, putten zichzelf uit door iedere economische kracht te verbruiken en iedere reserve aan te spreken.

De Engelse regering dwingt haar inwoners, bezitters (van nu reeds 60 soorten) van Amerikaanse effecten, deze aan haar te verkopen. Op haar beurt brengt de Engelse staat ze ten verkoop op de New-Yorkse beurs en weet zich met de aldus verkregen gelden nieuw oorlogsmateriaal aan te meten, dat vernietigt en vernietigd wordt. Het gaat hier niet om kleine bedragen. Men schat de Engelse verkopen op 1 millioen Amerikaanse dollars **per dag.** Het totale Engelse bezit aan Amerikaanse effecten (let wel effecten, er is hier geen verschil met het hierboven genoemde bedrag van 2.230 millioen dollar totale Engelse investering in de V.S.) bedraagt 735 millioen dollar. Gaat die verkoop dus zo door (en de oorlog is nu nog maar matig op gang) dan is dus over twee jaar dit gehele effectenbezit verdween.

Wat is er dan veranderd? Het Engelse nationale inkomen werd voorheen **gestijfd met de dividenden uit die Amerikaanse fondsen.** Dat verdwijnt. De vroegere bezitters verkrijgen direct, of langs de omweg van aanvankelijke uitbetaling in bankbiljetten van de Engelse Bank, schuldbekentenissen op de oorlogsleningen.

Aangenomen, dat dat alles goed blijft gaan, **dan moet de rente voor de nieuwe schuldbekentenissen worden opgebracht door het Engelse volk in de vorm van belastingen en aanpassing.** De grootste kans is echter, dat **zoveel** schulden worden opgestapeld, dat in of na de oorlog Europa nieuwe financiële ineenstortingen te wachten staan, met alle ellende daaraan in het bijzonder voor de arbeidersklasse verbonden. Hoe de heren daarom nu reeds de arbeiders opnieuw op een veel lager levensniveau willen drukken, behandelen wij de volgende keer.

Fr. Tj. W.

Bureaux voor jeugdregistratie

EEN OVERBODIGE MAATREGEL.

(B.) In navolging van ex-minister Romme, beweegt ook de tegenwoordige minister van Sociale Zaken zich op het terrein van de jeugdregistratie met het daaraan verbonden „staat van dienst-boekje". Het is ons nog altijd niet duidelijk gemaakt, waarom juist de omvang van de werkloosheid der jeugd moet worden geregistreerd, terwijl de minister zelf moet erkennen, dat de werkloosheid onder de jonge mannen van 14 tot en met 21 jaar de laatste tijd niet onbelangrijk is verminderd.

Op zichzelf behoeft er tegen een betere registratie van de werkloosheid geen bezwaar te bestaan. Wij kennen in dit land de omvang van de werkloosheid alleen uit de gegevens van de Arbeidsbeurzen en van de Rijksdienst der Werkloosheidsverzekering, voor zover het de verplichte aanmelding bij die beurzen en de leden van de werklozenkassen betreft. Er zijn veel meer werklozen, waaromtrent echter geen gegevens bestaan. Een studiecommissie onder voorzitterschap van jhr. O. C. A. van Lidth de Jeude, ingesteld door de Ned. Maatschappij voor Nijverheid en Handel, heeft in Januari van dit jaar een rapport uitgebracht, waarin men tot de slotsom komt, dat een behoorlijk overzicht van alle werkelijk voor arbeid in aanmerking komende krachten alleen te verkrijgen is door registratie van alle arbeiders, **wier loon beneden een zekere loongrens blijft.**

Wij gaan hier op de inhoud van bovengenoemd rapport niet in. Wij zouden dan het „arbeidsboekje", hetwelk door de commissie aan de registratie wordt verbonden en de bezwaren, die wij daartegen hebben, onder de loupe moeten nemen en dat zou in het bestek van dit artikel te ver voeren.

Hetgeen wij hier willen zeggen is, dat een speciale jeugdregistratie door ons overbodig wordt geacht, temeer, daar de werkloosheidscijfers der laatste jaren aantonen, dat de jeugdwerkloosheid in verhouding tot de oudere werklozen, zeer sterk is afgenomen en wel doordat men **in fabrieken en werkplaatsen, in kantoren en openbare diensten, talrijke jeugdige arbeiders onder het vroegere loon, dat oudere arbeiders voor dezelfde arbeid ontvingen, heeft te werk gesteld.**

STAAT VAN DIENST-BOEKJE.

De minister heeft aan 45 gemeenten, waar een arbeidsbeurs gevestigd is, een brief gericht, waarin wordt voorgesteld aan de arbeidsbeurs een Bureau voor Jeugdregistratie te verbinden, ten behoeve van de niet-schoolgaande jongeren (mannen) van 14 tot en met 21 jaar. Door het treffen van voorzieningen, bestaande o.m. in cursussen, kampwerk en centrale werkplaatsen, wordt bereikt, dat de betrokkene niet alleen in tijden van werkloosheid aan „zinrijke" arbeid deelneemt, maar bovendien, dat zijn geschiktheid om in het vrije bedrijf te worden geplaatst, wordt vergroot. De minister meent, dat hierdoor de mogelijkheid ontstaat om een bijzondere bemiddeling voor de jongeren in het leven te roepen.

Een bureau voor jeugdregistratie bestaat uit een leider, benevens voor zoveel nodig, uit een of meer assistenten. Wanneer het bureau gaat werken, worden de namen van alle jongens van 14 tot en met 21 jaar uit de bevolkingsregisters gelicht voorzover zij niet schoolgaande zijn, of dit om andere redenen niet nodig is, persoon voor persoon naar het bureau geroepen, waar de leider, of een van zijn assistenten niet van achter een loket, doch aan een tafel in het bureau, met ieder van de jongens praat.

Van alle jongens wordt een z.g. „staat van dienst" gemaakt. Deze gegevens komen in een boekje te staan, dat den jongen wordt uitgereikt, terwijl de gegevens ook op het bureau voor de jeugdregistratie worden bewaard. In het boekje wordt volstaan met zakelijke gegevens; een beoordeling omtrent de jonge mannen wordt er niet in vermeld.

Er moet verder voortdurend worden samengewerkt met de werkgevers, teneinde na te gaan, welke jonge mannen nog bij hen werken. Dit is nodig, omdat telkens per twee maanden moet vast staan of een jonge man werkt en zo ja waar, dan wel of hij niet werkt.

Het resultaat van een dergelijk systeem leidt er toe, dat wordt verkregen:

a. Een volledig overzicht van de arbeidsmarkt van de jongeren van 14 tot en met 21 jaar;
b. Dat de werkgevers beter in de gelegenheid zijn betrouwbare inlichtingen te krijgen bij sollicitaties van jonge mannen;
c. Dat aan de jonge arbeiders voorlichting wordt gegeven bij de keuze van een beroep, in verband met hun persoonlijke aanleg, doch ook in verband met de kansen op de arbeidsmarkt;
d. Dat de jongeren voortdurend worden herinnerd aan de mogelijkheden, welke voor hen bestaan om door het volgen van cursussen e.d. hun vakbekwaamheid te vergrooten;
e. Dat werkloze jongens worden gewezen op de verschillende mogelijkheden, welke er voor hen zijn om in perioden van werkloosheid niet doelloos rond te lopen;
f. Dat de jongeren er in sterkere mate toe worden gebracht zich bij de arbeidsbeurs te laten inschrijven, waardoor, indien tevens een speciale afdeling voor arbeidsbemiddeling voor hen bestaat, de plaatsingmogelijkheid wordt vergroot.

Er zijn thans bureaux voor jeugdregistratie gevestigd te Almelo, Amersfoort, Arnhem, Breda, Dordrecht, Eindhoven, Gouda, Haarlem, Heerenveen, Heerlen, Den Helder, Helmond, 's-Hertogenbosch, Leiden, Maastricht, Nijmegen, Roosendaal, Vlaardingen, Wassenaar, Winschoten, Zeist en Zutphen.

ONZE BEZWAREN.

Wij hebben reeds op de overbodigheid van de hier in het leven geroepen afzonderlijke jeugdregistratie gewezen. En daarvoor wil minister Van den Tempel een bureaukratische rompslomp, die veel geld kost, instellen. Ieder bureau voor jeugdregistratie behoeft een gesalarieerd leider, benevens een of meer assistenten, buiten de verdere administratieve kosten, die er bij komen. In Deventer, waar in een raadsvergadering kort geleden een voorstel dienaangaande aan de orde was, heeft kameraad Roebers op deze kant van de kwestie terecht de aandacht gevestigd, tevens op het schandaal, dat jeugdige werklozen tegen f 3.— per week worden uitgebuit.

Bovendien wijzen wij het staat-van dienst-boekje met beslistheid af, ondanks de mooie voorstelling, die minister Van den Tempel er van geeft. In dat boekje wordt volstaan met „zakelijke gegevens". Wij kennen dat. Ook van zakelijke gegevens weten werkgevers misbruik te maken. Een beoordeling door werkgevers van persoonlijke aanleg en de bekwaamheid van arbeiders, leidt niet zelden tot nadelige gevolgen voor de laatsten.

De hoogte van het loon speelt bij het in dienst nemen van arbeiders, vooral van jeugdige arbeiders een belangrijke rol. Indien een jeugdig arbeider door bemiddeling van een bureau voor jeugdregistratie aan werk wordt geholpen en hij acht het loon, dat de betrokken werkgever hem wil betalen, te laag, waarom hij weigert de betrekking te aanvaarden, dan krijgen wij spoedig de redenering, ook van de „ordenaars", „men kan toch beter voor weinig loon werken, dan werkloos te blijven rondlopen".

Op grond van die redenering laat men jonge arbeiders vaak werken, niet tegen een redelijk loon, doch voor wat zakgeld. Ook de sociaal-demokraten zijn daar niet afkerig van, al wordt dat goedgepraat met allerlei schoonklinkende woorden.

Indien minister Van den Tempel ernstige maatregelen wil nemen ter bestrijding van de werkloosheid, dan zijn er wel andere methoden dan jeugdregistratie. Dan zal hij moeten beginnen met o.a. een algemene verkorting van de arbeidstijd aan de orde te stellen.

Tegen de Rijwielbelasting

Het bestuur van het N.A.S. zond op 16 April het navolgende adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal:

„Geven te kennen H. Sneevliet en E. Bouwman, voorzitter en secretaris van het Nationaal Arbeids Secretariaat in Nederland, gevestigd Brederodestraat 17—17 A te Amsterdam;

dat de in het Staatsblad No. 306 afgekondigde wet van 20 Juni 1924, tot heffing ener belasting op rijwielen, welke belasting op 1 Augustus 1924 is ingevoerd, in hoofdzaak drukt op het grootste en armste deel der Nederlandse bevolking;

dat genoemde belasting onredelijk moet worden geacht, aangezien het rijwiel bijna het enige vervoermiddel is van de arbeiders en daarmede gelijk te stellen bevolkingsgroepen, dat niet alleen en zelfs niet in de eerste plaats benut wordt voor ontspanning, doch voornamelijk om zich naar en van de werkzaamheden te verplaatsen;

dat bovendien aan Uwe Kamer ongetwijfeld bekend zal zijn, dat de contrôle op de inning van deze belasting herhaaldelijk aanleiding geeft tot veel ergernis gevende tonelen op de openbare weg, tengevolge waarvan speciaal tegenover deze belasting in vele kringen van de bevolking grote afkeer bestaat;

waarom adressanten de Tweede Kamer der Staten-Generaal verzoeken te willen bevorderen, dat de rijwielbelastingwet komt te vervallen.

't Welk doende enz.

Nationaal Arbeids Secretariaat in Nederland,

w.g. H. Sneevliet, voorzitter,
w.g. E. Bouwman, secretaris",

Amsterdam, 16 April 1940.

Toelichting.

„Ondergetekenden veroorloven zich de vrijheid op te merken, dat het minst-draagkrachtige deel der Nederlandse bevolking, vooral als gevolg van de oorlogstoestand in Europa, in een steeds ongunstiger materiële positie komt te verkeren. De snelle en belangrijke stijging van de prijzen der levensbehoeften veroorzaakt een sterke vermindering van de koopkracht.

Aan de hand van statistische gegevens kan worden aangetoond, dat begin April van dit jaar, dus zeven maanden na het intreden van de oorlogstoestand in Europa, slechts ongeveer **een vijfde** van het totale aantal arbeiders en ambtenaren in Nederland (met inbegrip van de werklozen) loonsverhoging of duurtebijslag verkregen, die niet of slechts weinig boven de **vijf procent** uitging.

Intussen was begin April blijkens het Amsterdamse Bureau voor de Statistiek het indexcijfer der algemene kosten van het levensonderhoud gestegen met bijna **negen procent,** voor de voeding alleen met **meer dan dertien procent.** Daarbij komt nog, dat slechts een betrekkelijk klein deel der Nederlandse arbeiders en ambtenaren enige compensatie verkreeg voor de minstens vijf procent stijging der kosten van het levensonderhoud, als gevolg van de depreciatie van de gulden in September 1936.

Verder merken ondergetekenden op, dat aan de hand van de belastingstatistieken kan worden aangetoond, dat oneevenredig zware lasten door middel van indirecte belastingen op dagelijkse levensbehoeften op de schouders der brede massa's (het minst-draagkrachtige deel der bevolking) drukken en dat deze lasten door nieuwe heffingen toenemen, terwijl het redelijk en mogelijk zou zijn de beter-gesitueerden, met name de **Nederlanders** die grote vermogens bezitten en genieten van hoge inkomens, door een heffing in eens een aanmerkelijk groter deel aan de belasting te doen bijdragen.

Het is een niet te weerspreken feit, dat de politiek der regering, die er enerzijds op gericht is om de loonsverhoging bij de prijsstijging te doen achterblijven en anderzijds een belastingstelsel in toepassing brengt, waardoor de lasten het zwaarst komen te drukken op het minstdraagkrachtige deel der bevolking, er toe moet leiden, dat in de gezinnen der werkende en werkloze arbeiders, zomede in die der kleine zelfstandigen **een met de dag groter wordende achterstand ontstaat.**

In het licht van deze feiten, springt de onredelijkheid van de belasting op rijwielen te zeer in het oog. Uit de statistische gegevens blijkt, dat de rijwielbelasting in de jaren 1925—1929 gemiddeld f 6.497.000.— per jaar opbracht. In de jaren 1930—1934 bedroeg de gemiddelde jaarlijkse opbrengst ruim f 7 millioen. In de jaren 1935—1939 zijn de cijfers respectievelijk f 7.653.000, f 7.778.000, f 8.032.000, f 7.800.000, f 8.250.000, (de beide laatste cijfers geraamd).

Naast alle andere drukkende lasten moeten de minst-draagkrachtige Nederlanders alzo meer dan **acht millioen gulden** per jaar aan rijwielbelasting opbrengen. Het vervullen van deze belastingplicht gaat gepaard met verdere verarming der gezinnen van de arbeiders en daarmede gelijk te stellen groepen der bevolking.

Wat de kwestie van de contrôle op de inning betreft zijn in de pers zo veelvuldig klachten hierover bekend gemaakt, dat dit argument gaan nadere toelichting behoeft.

Het is op deze gronden, dat het Nationaal Arbeids Secretariaat in Nederland verzoekt de belasting op rijwielen te doen vervallen.

Nationaal Arbeids Secretariaat in Nederland,

H. Sneevliet, voorzitter.
E. Bouwman, secretaris.

Amsterdam, datum.

Kapitalistische Ordening
brengt verscherpte uitbuiting en verzwaarde druk

EEN PIRATENAVOND

Drie kameraden verwelkomd.

Het drietal kameraden, dat enige maanden geleden in Rotterdam werd aangetroffen ten huize van een hunner en met een apparaat, waarmee beslag werd gelegd op de aether voor de verkondiging van de revolutionnair-socialistische beginselen, heeft zijn straftijd van een à twee maanden ondergaan. Op Zondag 14 April werd Jaap Hoofdman, die het laatst vrijkwam bij zijn terugkeer in het normale leven welkom geheten en op Maandagavond 15 April waren 1100 Rotterdammers, waaronder veel vrouwen bijeen in de grote zaal van Odeon, waar een „Piratenavond" georgansieerd was. De vergadering ging uit van de gezamenlijke organisaties, die drie duizend leden telt. Een gedeelte van de avond werd voor de propaganda besteed, het andere deel voor ontspanning. Het gezelschap Nienhuys verleende zijn medewerking en verstond de kunst het gehoor te pakken, zodat de stemming de gehele avond uitstekend is geweest.

De mannen van de Rode Omroep, althans als zodanig beschouwd door de justitie zijn in de burgerlijke pers van Rotterdam tot „aether-piraten" gebombardeerd. Hoewel reeds maanden voorbijgingen, sedert de Rode Omroep zich liet horen en in die maanden veel is voorgevallen, hebben wij allen een dankbare herinnering bewaard aan de uitzendingen, die zeker voor klassebewuste arbeiders in een behoefte voorzagen. De radio-techniek staat in de dienst van de instandhouding der kapitalistische orde. Het „socialistisch element", dat de radio gebruiken mag, is juist dat element, dat aan de heersende klasse geen moeilijkheden bezorgd, zich onderwerpt aan die heersende klasse, in de praktische politiek aan de behoeften der kapitalistische klasse tegemoet komt. **In feite heeft het socialisme geen plaats in de aether.** Het moet daarin clandestien doordringen, wat geen eenvoudige zaak is. Krijgt men te maken met uitzendingen, die klaarblijkelijk het socialistische sentiment en het klassebewustzijn der arbeiders dienen, dan is er vreugde bij allen, die in de dienst van de socialistische beweging staan.

Wij hebben ons er dan ook niet over verbaasd, dat de „piraten-avond" grote aantrekkingskracht heeft uitgeoefend en tot een succes van de Rotterdamse beweging is geworden. Menist nam een behoorlijk portie van de tijd om het grote publiek te doordringen van de noodzakelijkheid van meeleven met de socialistische strijd. Na een kort woord van welkom tot de kameraden te hebben gericht, die weer in vrijheid waren en na deze kameraden in opdracht van de organisatie te hebben bedacht met een exemplaar van het boek van Walter Kriwitsky over zijn ervaringen in langdurige dienst van de Sowjet-Unie, richtte Menist zich bijzonder tot de vele vrouwen, die naar ons begrip een gelijkwaardige plaats en betekenis voor de arbeidersklasse hebben als de mannen.

Alle tevredenheid over het verloop van de vergadering kwam op ondubbelzinnige wijze naar voren. Wij zouden met dit korte bericht kunnen volstaan, als niet gewag moest worden gemaakt van grote moeilijkheden, die door de plaatselijke autoriteiten teweeg werden gebracht en die pas enkele uren voor de aanvang van de vergadering uit de weg geruimd werden.

Het demokratische Rotterdam met zijn zeer demokratischen burgemeester, die nu al genoemd wordt als lijstaanvoerder van de vrijzinnig-demokraten bij de volgende Kamerverkiezingen, liet zich weer van de smalle kant kennen. Het bleek in de tweede stad van het land met zijn demokratisch stadsbestuur niet mogelijk te zijn de beschikking te verkrijgen over een publiek terrein voor het houden van de Meivergadering. Voor de besloten avond van 15 April scheen in de loop van die dag nog alles vast te lopen door tegenwerking van de politie-autoriteiten, die hadden ontdekt, dat de vergadering per manifest was aangekondigd en dat kaarten zouden zijn verkocht aan niet-leden van de V.V.V.O. Aanvankelijk leek de ongunstige beslissing, waartoe de plaatselijke autoriteiten gekomen waren, onveranderlijk. Tussen 11 uur en 5 uur was Menist doorlopend doende om aan te tonen, dat het uitgebrachte rapport van den betrokken politie-ambtenaar niet met de werkelijkheid klopte. Een circulaire aan de leden van de V.V.V.O. was aangezien voor een publiek manifest. Met de meeste stelligheid hield Menist staande, dat de kaarten alleen door leden van de V.V.V.O. waren afgenomen. Behalve de bewuste ambtenaar kwamen hoofdcommissarissen en burgemeester er aan te pas, vóór dat wijziging gebracht werd in de negatieve beslissing.

Veel tijd is gemoeid geweest met de onderhandelingen, die gevoerd zijn. De kameraden, die uit de gevangenis ontslagen waren, mochten niet op het podium verschijnen. Tenslotte vond de vergadering plaats. Hoe de Rotterdamse burgemeester voor zichzelf vrede kon hebben met de gevolgde taktiek van de politiemannen, is onbegrijpelijk. Doch duidelijk is weer gebleken van welk gehalte de demokratie is, die op vandaag in dit land bestaat en die naar de mening van de bezittende klasse met de wapens in de vuist verdedigd moet worden door de arbeiders, die met eigen ogen zien, dat de tering van de demokratie in Holland snelle vorderingen maakt.

N.A.S. Kameraden werkt voor de Meidag

Strijd in Valthermond van veenarbeiders

Maandag j.l. is te Valthermond de staking begonnen, nadat besprekingen tussen de verveners en de vertegenwoordigers van de vakorganisaties niet tot resultaat hebben geleid. Zoals men weet, nemen de verveners te Valthermond een afzonderlijke positie in.

De N.A.S.-federatie van Landarbeiders besloot de vorige week j.l. Maandag in staking te gaan, als de eisen niet zouden worden ingewilligd. Daarna heeft ook de moderne Landarbeidersbond een dergelijk besluit genomen.

Ten aanzien van het overige veenbedrijf kon evenmin overeenstemming worden bereikt. De rijksbemiddelaar H. P. J. Bloemers heeft begin deze week de partijen in een conferentie bijeen geroepen.

* * *

In de conferentie met den rijksbemiddelaar zijn de partijen het niet eens geworden. De rijksbemiddelaar heeft arbitrage voorgesteld. De verveners hebben deze aanvaard. De besturen der arbeidersorganisaties zullen eerst antwoorden, als zij met hun leden hebben vergaderd.

Documentatie Bulletin

Het April-nummer van het Documentatie Bulletin van het N.A.S. is Maandag j.l. naar de afnemers verzonden. De belangstelling voor dit geschrift onder de N.A.S.-kameraden blijft toenemen, waarover wij ons verheugen.

Het nu verschenen nummer (20 April 1940) bevat weer een reeks van bruikbare gegevens, die door de kameraden niet gemist kunnen worden, wanneer zij met de gang van zaken in de wereld en in dit land op de hoogte willen blijven.

De rubriek Sociaal-Economische Gegevens bevat materiaal omtrent de omvang der vakbeweging in dit land, de dreigende woningnood, collectieve arbeidsovereenkomsten, de behoefte en de productie van tarwe en de criminaliteit in verband met de economische toestand. Voorts worden interessante gegevens gebracht in de rubrieken Landbouw en Onderwijs, terwijl in de rubriek Oorlog het onderwerp behandeld wordt: Duitsland en Rusland en verder is opgenomen een recapitulatie van de Finse oorlog.

Tenslotte zijn daar de voor de N.A.S.-arbeiders zo belangrijke vragenrubrieken inzake de werklozensteunregeling, werkloosheidsverzekering, armenwet en gemobiliseerden.

Dat voor deze rubrieken veel belangstelling is in het N.A.S.-gelid, bewijst het toenemend aantal vragen, dat gesteld wordt, zodat wel eens een reeks vragen een nummer moeten blijven overliggen.

Of wij tevreden zijn met het tot dusver verkregen resultaat? Neen, nog lang niet. **Het Documentatie Bulletin heeft een aantal abonne's, dat** genoemd mag worden. Maar het aantal kan en moet **nog een heel stuk boven de 1200 stijgen.**

Wij vragen den N.A.S.-kameraden, die dat tot dusver verzuimden, daaraan mede te werken. Vooral de besturen van de plaatselijke N.A.S.-organisaties hebben die taak. De kosten zijn gering. Een abonné betaalt voor het Bulletin maandelijks vijf centen. De plaatselijke besturen zorgen voor de inning der abonnementsgelden en rekenen maandelijks met den N.A.S.-penningmeester af onder vermelding: voor het Documentatie Bulletin.

Kameraden, zorgt voor meerdere abonne's!

1 Meivergaderingen

1. AMSTERDAM:
   28 April half tien v.m. Spreker E. Bouwman, film: „De Burcht der stilte". Muziek in Cinema Royal.
   1 Mei 'smiddags 2 uur: algemene ledenvergadering in de Werkende Stand, Kloveniersburgwal. Spreker Theo van Driesten en M. Slecht. Medewerking van Louis v. Gasteren en muziek.
   1 Mei 's avonds, besloten vergadering, uitgaande van de R.S.A.P. Spreker: W. F. Dolleman.
2. ZAANSTREEK:
   30 April, 's avonds in Thalia. Spreker: A. Langkemper. 1 Mei 10 uur v.m. op „De Burcht" meeting. Spreker: Th. v. Driesten. 1 Mei 's middags 2 uur kinderfeest in Thalia.
3. PURMEREND:
   30 April 's avonds, 8 uur. Spreker Th. v. Driesten. Zaal: Herenlogement.
4. ALKMAAR:
   1 Mei 's avonds in „Roxytheater". Spreker: C. Kitsz. Film: „Juarèz".
5. HAARLEM.
   1 Mei 's avonds. Spreker: D. Schilp.
6. LEIDEN:
   1 Mei 's avonds. Spreker: H. J. Bartels.
7. DEN HAAG:
   1 Mei 's avonds in Musica, Delfselaan. Spreker: A. Menist.
8. ROTTERDAM:
   2 Mei des voormiddags 10 uur in het City Theater. Film: „Bommen op Madrid". Spreker: H. Sneevliet.
9. DORDRECHT:
   1 Mei 's avonds in de beide zalen van het P.A.S. Spreker: A. Langkemper
10. UTRECHT:
    1 Mei 's avonds in de beide zalen van het P.A.S.-gebouw. Lange Smeestraat. Spreker: M. Slecht.
11. HILVERSUM:
    1 Mei 's avonds in het P.A.S.-gebouw, Gasthuisstraat. Spreker: W. Smid.
12. ARNHEM:
    1 Mei 's avonds. Spreker: Theo v. Driesten.
13. ZUTPHEN:
    1 Mei 's avonds. Spreker: G. J. Koeslag (van Arnhem).
14. DEVENTER:
    1 Mei 's avonds in „Helpt U Zelve". Spreker: H. Sneevliet.
15. ALMELO:
    1 Mei 's avonds. Spreker A. Langkemper, die zijn rede met lichtbeelden zal toelichten.
17. ENSCHEDE:
    Spreker: M. I. Roodveldt.
18. SCHOONOORD:
    2 Mei 's avonds 7 uur, Café Trip. Spreker: A. Langkemper.
19. GRONINGEN:
    1 Mei 's avonds in Apollo, Herenstraat. Spreker: J. Molenkamp.

ARBEIDERS
VERZEKERT UW LEVEN
bij
N.V. Levensverz. Maatschappij
„AURORA"
AMSTERDAM - HEERENGRACHT 82
Gunstige Polisvoorwaarden.

„AURORA"
sluit Volks-, Levens- en Pensioenverzekering

ACTIES EN LOONBEWEGINGEN

LOONSVERHOGING EN DE REGERING.

(B.). In „De Arbeid" is reeds vroeger gewezen op de houding van de regering met betrekking tot het streven der arbeiders naar loonsverhoging. Toen het voorstel om loonsverhoging aan het rijkspersoneel toe te kennen in de Tweede Kamer aan de orde was, is het afwijzende standpunt der regering (wij moeten er weer aan herinneren: waarin twee sociaal-demokraten zitten) o.a. het motief gebruikt, dat toekenning van loonsverhoging aan het overheidspersoneel het streven naar loonsverhoging in de particuliere bedrijven zal bevorderen, hetgeen de regering niet wil.

Een ambtenaar aan het Departement van Economische Zaken verklaarde reeds bij herhaling in het openbaar, dat de loonsverhoging geen gelijke tred mag houden met de prijsstijging. Dat deze ambtenaar, n.l. Mr. Dr. A. A. van Rhijn in de geest van de regering spreekt, daaraan behoeft niet te worden getwijfeld. Ten overvloede wordt op het streven der overheid nog eens de aandacht gevestigd in het maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek van Februari j.l. Op pagina 148 van dit maandschrift wordt woordelijk gezegd:

> „Een belangrijk verschil met de oorlog van 1914—1918 is ook het veel krachtiger streven der regeringen om de stijging der prijzen en lonen te beteugelen. Over het geheel is men er tot dusver in geslaagd, de prijsstijging te beperken tot datgene, wat in verband met het oplopen der prijzen op de wereldmarkten en der vervoerkosten onvermijdelijk was. Ook aan het — begrijpelijke — streven naar loonsverhoging wordt niet dan min of meer schoorvoetend toegegeven, in een tempo, dat bij de stijging der kosten van het levensonderhoud bewust achter blijft."

Voor zover men er in de kringen der arbeiders en van de vakbeweging nog aan mocht twijfelen, n.l. of door de Nederlandse regering opzettelijk het streven naar loonsverhoging wordt tegengegaan, moet deze twijfel door de ervaring van de laatste maanden wel worden opgeheven. Echter dat de werkgevers en de overheid bewust de loonsverhoging geen gelijke tred doen houden met de prijsstijging en dus het levenspeil der massa nog verder omlaag drukken, is alleen mogelijk vanwege de grote passiviteit onder de arbeidende massa's, die bewust door de leiders der reformistische en reactionnaire vakbeweging wordt gekweekt.

METAALBEWERKERSBONDEN VRAGEN 10 PROCENT.

De erkende bonden in de metaalindustrie hebben zich tot de Metaalbond gewend, met het verzoek met ingang van Mei a.s. aan de arbeiders een duurtetoeslag te betalen van 10 procent.

In het desbetreffende schrijven spreken de besturen als hun oordeel uit, dat tot een andere vorm van duurtetoeslag dient te worden overgegaan, dan welke tot einde April door de Metaalbond was vastgesteld.

Na 7 maanden van stijging der kosten van levensonderhoud, in welke tijd de werkgevers slechts tot het geven van een fooi bereid waren, zijn de besturen van de erkende bonden er toe gekomen om althans een duurtetoeslag van 10 procent te vragen. Tot voor kort kwamen deze besturen niet verder dan aan de Metaalbond te vragen om een onderhoud, teneinde de lonen in verband met de prijsstijging te bespreken, dus werd zelfs nagelaten een konkreet voorstel aan de werkgevers te doen. Daardoor liet men het initiatief aan de werkgevers om de vorm te kiezen, waarin enige tegemoetkoming aan de arbeiders zou worden gegeven in verband met de prijsstijging.

Intussen zijn, blijkens het Amsterdamse bureau, de prijzen der levensbehoeften in het algemeen met bijna **negen procent** gestegen, voor de voeding alleen met meer dan **dertien procent**, zodat het verzoek om 10 procent duurtetoeslag zeer bescheiden kan worden genoemd.

Een andere vraag is: zijn de besturen van de erkende metaalarbeidersbonden bereid om zonodig voor de eis van 10 procent loonsverhoging of duurtetoeslag (dus voor hun eigen eis) de strijd tegen de werkgevers in de metaalindustrie aan te binden. Want ziet, als de Metaalbond weet, dat de besturen van de erkende bonden niet denken aan een staking in de metaalindustrie, dan zal hij zich zonder vrees tegen het voorstel van 10 procent bijslag verzetten en op een lager percentage met de besturen tot overeenstemming trachten te komen.

Er is dus veel aan gelegen, of de metaalarbeiders zelf zich met de actie voor loonsverhoging zullen bemoeiën. Blijven zij passief, laten zij hun belangen zonder meer in handen van de besturen der erkende bonden, dan zal de uitslag van de loonbeweging voor hen niet gunstig zijn.

De N.A.S.-organisatie van metaalbewerkers, doet een beroep op de bedrijfsgenoten om tot grotere activiteit voor eigen belangen te komen. Wij hopen, dat dit beroep onder de arbeiders in de metaalindustrie weerklank zal vinden.

ACTIE TEGEN LOONSVERLAGING.

Hoe is het mogelijk, dat in deze tijd van snel stijgende kosten van het levensonderhoud nog gesproken en geschreven moet worden over een actie tegen loonsverlaging. En toch is dat zo, Er dreigt een conflict bij de gebroeders Van den Bergh's koninklijke tapijtfabrieken te Oss, welke firma heeft aangekondigd, dat zij de accoordlonen in de weverij met gemiddeld 20 procent wil verlagen, ingaande 15 April j.l.

De R.K. Textielarbeiderbond St. Lambertus had hierover ter plaatse een ledenvergadering, die besloot over de aankondiging tot loonsverlaging door de onderneming niet te onderhandelen en indien deze verlaging zou doorgaan j.l. Maandag de arbeid niet te hervatten.

Intussen heeft de rijksbemiddelaar Mr. Verschuur zich met het conflict bemoeid en getracht tot een oplossing te komen.

Te Boxtel dreigt een conflict bij de Exportcentrale van de Noord-Brabantse Christelijke Boerenbond, dat eveneens de aandacht van den rijksbemiddelaar heeft.

Van en Uit Onze Organisaties

ZAANDAM.

Hieronder volgt het, door het 1 Mei-Comité, vastgestelde programma. Wij verzoeken onze leden hiervan goede nota te nemen, om teleurstelling te voorkomen.

Dinsdag 30 April, 's avonds **8 uur** in „Thalia", Prins Hendrikkade. **Grote Propaganda-feestgadering.** Spreker: **Kam. A. Langkemper.** Medewerking verlenen: het **Radio-Cabaret-Gezelschap Frans Nienhuys.** Sociatlistische Zangvereniging **„Ontwaakt".** Muziekvereniging **„Apollo".** Ondanks de hoge kosten bedraagt **de entrée slechts: werkenden 25 cents, werklozen 15 cents.** Koop vóór 23 April de toegangskaarten, dan voorkomt gij teleurstelling.

*

Woensdag 1 Mei, 's morgens **van 10 tot 12 uur**, op „De Burcht". **Openluchtvergadering.** Spreker: **Th. v. Driesten.** Luidsprekerversterking en muziek.

*

Woensdag 1 Mei, 's namiddags **Kinderfeest** in „Thalia".

Om 1 uur: Demonstratie met muziek vanaf „De Burcht". Na afloop der demonstratie: in „Thalia", kinderfilms, versnaperingen. Kaarten voor het Kinderfeest te betrekken (à 10 cents per stuk) bij de bekende adressen en den bode. Hetzelfde geldt voor de kaarten voor de avondvergadering. Hebben alle leden de hun verstrekte steunbonnen al verrekend? Zo niet, doe het dan spoedig.

*

Wij wekken alle leden op, om Dinsdagavond de Meivergadering te bezoeken; om Woensdagmorgen op „De Burcht" aanwezig te zijn en hun kinderen deel te doen nemen aan het kinderfeest, te houden op Woensdagnamiddag.

Het 1 Mei-Comité.

ST. JACOBI PAROHIE.

Openbare vergadering.

Onze afdeling landarbeiders had op Zaterdag 16 Maart een openbare vergadering belegd met Sneevliet als spreker over „De rol van Rusland in de tweede wereldoorlog". De opkomst van 50 man was matig voor deze plaats ook al werkten de weersomstandigheden niet mee. Kam. v. Dussen sprak een kort openingswoord, waarna de spreker in een duidelijke uiteenzetting de betekenis van het Stalin—Hitler-pakt en wat daaruit voortvloeide behandelde.

De belangstelling van de aanwezige mannen en vrouwen liet niets te wensen over. Vragen werden niet gesteld.